

Strömstads kommun

Stromstad@kommun.se

Rektorn vid Valemyrsskolan F-6

Lisbeth.lunneryd@stromstad.se

Beslut för grundskola

efter tillsyn i Valemyrsskolan F-6
i Strömstads kommun

Tillsyn i Valemyrsskolan F-6

Skolinspektionen genomför tillsyn i Strömstads kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Valemyrsskolan F-6 besöktes av Skolinspektionen den 28 augusti 2013.

Fakta om skolan

Valemyrsskolan är belägen i centrala Strömstad. Vid skolan går 23 elever i förskoleklass och 130 elever i grundskolan, årskurserna 1-6. Verksamheten är organiserad i förskoleklass och i åldershomogena undervisningsgrupper. Rektorn är, sedan två år tillbaka, även rektor för närbelägna Bojarskolan.

I skolans verksamhetsredogörelse har kommunen bifogat uppgifter om andelen elever vid skolan som vid läsårets slut år 2011/12 samt 2012/13, nått de nationella kunskapskraven som minst ska uppnås. Av den framgår att 68 procent av eleverna i årskurs 3 nådde kunskapskraven i svenska läsåret 2011/12 och 70 procent läsåret 2012/13. Andelen elever i årskurs 3 som nådde kunskapskraven i matematik läsåret 2011/12 uppgick till 84 procent och läsåret 2012/13 nådde 74 procent av eleverna kunskapskraven i matematik. Av redovisningen framgår också att andelen elever som nådde kunskapskraven i såväl de naturorienterande ämnena som de samhällsorienterande ämnena var 90 procent läsåret 2011/12 och 81 procent läsåret 2012/13.

Av samma redovisning framgår att andelen elever i årskurs 6 som nådde kunskapskraven i svenska läsåret 2011/12 uppgick till 64 procent och läsåret 2012/13 nådde 77 procent av eleverna kunskapskraven i ämnet. Läsåret 2011/12 nådde 55 procent av eleverna kunskapskraven i matematik och 94 procent läsåret 2012/13. I ämnet engelska nådde 82 procent av eleverna i årskurs 6 kunskapskraven år 2011/12, motsvarande siffra för läsåret 2012/13 uppgick till 85 procent. Skolans redovisning av andel elever som nått kunskapskraven i övriga ämnen läsåret 2012/13 varierar mellan 91 procent och 100 procent.

Helhetsbedömning

Tillsynen visar att det finns elever på Valemyrsskolan som inte når de kunskapskrav som minst ska uppnås. Mot bakgrund av detta måste huvudmannen och rektorn se till att elever som har behov av studiehjälper på modersmålet också får sådant stöd. Huvudmannen och rektorn måste också se till att elevhälsan ges förutsättningar att bistå så att utredningar av elevers särskilda stödbehov inte fördröjs och att elever därför inte ges det särskilda stöd de behöver och har rätt till.

Bristerna i skolans arbete med bland annat särskilt stöd och utmaningar i lärandet har betydelse för elevers kunskapsresultat och är områden där rektorn har ett uttalat ansvar. Rektorn för Valemyrsskolan måste också se till att skolan fortsättningsvis tar fram en samlad bild av kunskapsresultaten i samtliga ämnen för skolan som helhet och använder den som en utgångspunkt i sitt systematiska kvalitetsarbete. Valemyrsskolan måste också bättre dokumentera och utvärdera effekterna av sitt aktiva utvecklingsarbete för att därigenom dra lärdom om lämpliga åtgärder att vidta för att öka måluppfyllelsen. Ett förbättrat systematiskt kvalitetsarbete ger också rektorn ökade möjligheter att identifiera relevanta utvecklingsbehov och utifrån det leda skolan så att verksamheten utvecklas och måluppfyllelsen ökar.

Valemyrsskolan tar emot elever med skiftande förutsättningar. En stor del av eleverna har utländsk bakgrund och flera är nyanlända. Skolans lärare arbetar aktivt och på olika sätt med att anpassa undervisningen för att ge alla elever möjlighet att nå kunskapskraven som minst ska uppnås. Skolans lärare måste dock förbättra sitt arbete med att ge alla elever utmaningar och stimulans för att komma längre i sitt lärande.

Vid samtal med elever och lärare har inte framkommit annat än att eleverna upplever trygghet och studiero i sin arbetsmiljö samt att det råder ett öppet klimat elever emellan och mellan personal och elever. Dokument och intervju med rektor visar också att skolan bedriver ett aktivt och målinriktat arbete för att förebygga kränkningar av elever. Dock måste skolan i större utsträckning involvera eleverna i arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling. Skolans elevhälsa måste också i högre grad arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudman och rektor måste åtgärda för att förbättra elevernas måluppfyllelse. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Strömstads kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 19 december 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Strömstads kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med undervisning och lärande.

- Rektorn och lärarna ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och dess vårdnadshavare har.
- Lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.
- Samarbetsformer mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Motivering

Enligt skollagen ska eleverna och vårdnadshavarna informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen. Enligt läroplanen ska rektorn och lärarna klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Lärarna ska samverka med varandra för att nå utbildningsmålen. Vidare ska det enligt skollagen i utbildningen tas hänsyn till elevers olika behov. Det framgår vidare att alla barn och elever ska ges den ledning och den stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att nå så långt som möjligt enligt utbildningens mål. De elever som lätt når kunskapskraven ska stimuleras att komma vidare i sin kunskapsutveckling. Av läroplanen framgår vidare att samarbetsformerna mellan förskoleklass, skola och fritidshem ska utvecklas för att berika varje elevs mångsidiga utveckling och lärande.

Av intervjuer och samtal med elever framgår att det är skillnader i elevernas kunskap och medvetenhet om mål och kunskapskrav. Någon elev kan berätta om att läraren gör en pedagogisk planering för varje avsnitt och att eleverna får reda på vad som ska läras när denna introduceras. Dock är de flesta av övriga elever Skolinspektionen pratat med ovetande om lärarnas pedagogiska planering och flera elever ur olika årskurser kan inte påminna sig om att läraren går igenom vad undervisningen syftar till att man ska lära sig. Flertalet elever har inte kunskap om att det finns mål och kunskapskrav i alla de ämnen som de får undervisning i. Lärare säger i intervju att de gör pedagogiska planeringar men att de kan bli bättre på att hänvisa till kunskapskraven i det dagliga arbetet. Några lärare menar att de ser en progression i hur eleverna ska informeras om målen/kunskapskraven och att det är först i de senare av skolans årskurser som dessa klargörs för eleverna. Lärarna uppger i intervjun att skolan, även om frågan har diskuterats, inte har en gemensam strategi för hur arbetet med att tydliggöra målen/kunskapskraven ska ske.

Av Skolinspektionens enkäter till elever, personal och vårdnadshavare framgår att Valemyrsskolan, i jämförelse med andra skolor, uppvisar låga värden på frågan om skolan ger eleverna stimulans och utmaningar. I elevintervjuerna kan eleverna ge exempel på att elever som har svårigheter ges stöd och hjälp på

olika sätt under lektionerna och att en anpassning sker efter deras förmåga. Däremot ges få exempel på att elever som har lätt för sig eller har specialbegåvningar inom ämnen som exempelvis språk och musik får jobba med andra uppgifter eller utmanas med andra undervisningsmetoder än de andra eleverna. Eleverna ger bilden av att undervisningen i de allra flesta fall är upplagd så att alla följs åt och arbetar med samma uppgifter men att de som arbetar snabbare får ytterligare uppgifter och ibland svårare uppgifter inom samma område eller ges möjligheter att arbeta med andra ämnen. Vid varje nytt avsnitt startar alla elever gemensamt med samma uppgifter. I lärarintervjun beskriver lärarna att de lägger mycket tid och kraft på att följa upp och stötta elever som är i behov av stöd och särskilt stöd för att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Lärarna menar att det är detta som prioriteras och att elever som behöver utmaningar för att komma längre i sitt lärande inte alltid får den stimulans och uppmärksamhet de borde få. Såväl lärare som rektor på Valemyrsskolan upplever att skolans lokaler inte är ändamålsenliga. Avsaknaden av grupprum minskar möjligheten att göra delningar och arbeta i små grupperingar vilket lärarna menar behövs för att kunna anpassa verksamheten till varje elevs förutsättningar och behov. Av de individuella utvecklingsplaner (IUP) som Skolinspektionen tagit del av framgår också att där endast anges insatser som ska möjliggöra att eleverna ska klara kunskapskraven som minst ska uppnås. I dessa IUP förekommer inte några insatser för att utmana och stimulera elever att komma längre i sin kunskapsutveckling. Såväl lärare och rektor på Valemyrsskolan upplever att skolans lokaler inte är ändamålsenliga. Avsaknaden av grupprum minskar möjligheten att göra delningar och arbeta i små grupperingar vilket lärarna menar behövs för att kunna anpassa verksamheten till varje elevs förutsättningar och behov.

Av intervjuer med lärare och rektor framgår att det inte förekommer något organiserat samarbete mellan grundskolan och förskoleklassen vid Valemyrsskolan. Av intervjuerna framgår att det tidigare fanns ett sådant samarbete men att detta upphörde i samband med att förskoleklassen flyttade till andra lokaler på skolan.

Av utredningen framgår att skolan inte i tillräcklig utsträckning klargör för elever vilka mål utbildningen har. Utredningen visar också att skolan inte i tillräcklig utsträckning ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Vidare framgår att lärarna i förskoleklassen och grundskolans tidigare årskurser inte samverkar med varandra i arbetet med att uppnå utbildningsmålen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 14 § andra stycket skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

3 kap. 3 § skollagen

Lgr 11, avsnitt 2.5 Övergång och samverkan

Grundläggande värden och inflytande**Bedömning**

Strömstads kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet med grundläggande värden och inflytande.

- Eleverna ska ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Läraren ska enligt läroplanen aktivt svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll samt se till att detta inflytande ökar med stigande ålder och mognad. Undervisningen ska bedrivas i demokratiska arbetsformer. Rektor har ett särskilt ansvar för att skolans arbetsformer utvecklas så att ett aktivt elevinflytande gynnas.

Av intervjuer med elever framgår att det varierar mellan klasser och lärare i vilken omfattning eleverna ges inflytande över innehåll, arbetssätt och arbetsformer. Någon elev berättar att eleverna i en klass tillsammans med läraren diskuterar utformningen av den lokala pedagogiska planeringen inför varje nytt ämnesområde. Några andra elever kan ge exempel på att de fått vara med om att påverka redovisningsform och ordningsföljden av olika moment. Flera elever upplever att det är läraren som gör planeringen utan att eleverna inbjuds att diskutera den. Samtliga elever anser dock att lärarna är lyhörda för elevernas synpunkter och justerar planeringen under arbetets gång. Av lärarintervjun framgår att det varierar i vilken utsträckning eleverna bjuds in att medverka i planeringen. Några av skolans lärare menar att det är först i de högre årskurserna som eleverna kan ges inflytande och att elever i de lägre årskurserna därför inte ges så många möjligheter. Av samtalet med lärarna framgår att elevinflytandet diskuterats gemensamt på skolan men att det inte utarbetats någon gemensam plan eller strategi hur elevinflytandet ska utformas i undervisningen för att kunna öka med stigande ålder och mognad.

Av utredningen framgår att eleverna inte i tillräcklig utsträckning ges reellt inflytande över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och att Valemyrsskolan saknar en gemensam plan för hur elevernas inflytande ska öka efter ålder och mognad. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

1 kap. 10 § och 4 kap. 9 skollagen

Lgr 11 avsnitt 1 Rättigheter och skyldigheter, avsnitt 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande och 2.8 Rektorns ansvar.

Trygghet och studiero

Bedömning

Strömstads kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med trygghet och studiero.

- Skolan ska bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.
- Signaler om kränkande behandling ska anmälas till huvudmannen.

Motivering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 6 kap. 7 och 8 §§ skollagen. Enligt skollagen är en rektor som fått kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Skolan har en för läsåret gällande plan mot kränkande behandling som uppfyller de krav som ställs enligt bestämmelserna. Planen innehåller ett flertal specifika åtgärder som ska genomföras för att förhindra och förebygga kränkande behandling. Av planen framgår också hur elever och personal ska agera om kränkningar inträffar. Vid samtal med såväl elevhälsan, lärare som rektor framkommer att planen inte implementerats i alla elevgrupper i skolan. Detta bekräftas vid elevintervjuer där ingen av eleverna har kännedom om att det finns en plan mot kränkande behandling på skolan. Enligt rektorn hade elevrådet diskuterat planen innan den fastställdes.

Av intervju med rektorn framgår att skolan inte anmäler till huvudmannen om en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Enligt rektorn finns det inga sådana rutiner i Strömstads kommuns skolor. Rektorn påtalar att

dokumentation om händelsen diarieförs och där kan huvudmannen informera sig om kränkningar på skolorna.

Utredningen visar att Valemyrsskolan inte har ett tillräckligt målinriktat arbete för att förebygga att elever utsätts för kränkande behandling eftersom skolans gällande plan mot kränkande behandling inte har implementerats så att eleverna i alla delar av verksamheten är införstådda med de åtgärder och handlingsplaner som anges i planen. Vidare framgår av utredningen att skolan inte anmäler till huvudmannen när en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

6 kap. 6-8 samt 10 §§ skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Strömstads kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med särskilt stöd.

- Rektor ska se till att behovet av särskilt stöd skyndsamt utreds.
- Skolan ska ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det.
- Rektor ska fatta beslut om anpassad studiegång enligt författningarnas krav.

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vidare enligt skollagen ska om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd han eller hon ges sådant stöd. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål om eleven behöver det. Enligt skollagen får, om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, rektorn fatta beslut om anpassad studiegång som innebär avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen.

Av dokument och intervjuer framgår att Valemyrsskolan har fungerande rutiner för att uppmärksamma, utreda och utarbeta åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. I intervjuer med lärare framkommer exempel på att ele-

ver trots skolans insatser med särskilt stöd ändå uppvisar betydande svårigheter att nå kunskapskraven som minst ska uppnås. För flera av dessa elever har skolan bedömt att det behövs en fördjupad psykologisk utredning. Lärarna berättar om väntetider på flera år innan en sådan utredning kommit till stånd och att eleverna under tiden inte kunnat ges det särskilda stöd de behöver vilket också avspeglats i kunskapsresultaten. Rektorn bekräftar att skolpsykologens tid inte räcker till och att det är långa väntetider på fördjupade psykologiska utredningar i kommunen och att detta givetvis har betydelse för de elever som får vänta. Rektorn berättar också att hon genom kontakter med barn- och ungdomspsykiatrien har försökt att skynda på utredningarna.

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår att studiehandledning på modersmålet inte används som en stödinsats för någon elev på skolan. Enligt rektorn och elevhälsan är studiehandledning på modersmålet en stödinsats som skolan inte erbjuder och heller inte har uppe till diskussion som en alternativ åtgärd vid upprättandet av åtgärdsprogram trots att en stor del av skolans elever har ett annat modersmål. Av intervjuerna framgår också att det finns elever med utländsk bakgrund som har svårt att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och som skulle behöva studiehandledning på modersmålet.

Skolinspektionen har tagit del av rektors beslut om anpassad studiegång för nyanlända elever som placerats i förberedelseklass. Eftersom en stor del av tiden i förberedelseklass ägnas åt svenskundervisning får eleverna inte all den undervisning de ska ha enligt timplanen. Av rektorns beslut om anpassad studiegång framgår inte vilka avvikelser i timplanen samt vilka mål och ämnen som berörs av den anpassade studiegången. Rektorn uppger att det för de elever som går i förberedelseklass är svårt att precisera ämnen och mål då det sker en kontinuerlig förändring av dessa elevers anpassade studiegång.

Utredningen visar att det finns elever vid Valemyrsskolan vars behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt. Vidare framgår av utredningen att det finns elever vid skolan som behöver det men inte får studiehandledning på modersmålet. Utredningen visar också att rektorn fattat beslut om anpassad studiegång utan att ange vilka avvikelser i timplanen samt för vilka ämnen och mål den anpassade studiegången består av. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

3 kap. 8 och 10 och 12 §§ skollagen

5 kap. 4 § skolförordningen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Strömstads kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn ska ta ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.
- Rektor ska ta ansvar för att kvalitetsarbetet är dokumenterat.

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål). Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Att rektorn har ett särskilt ansvar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen betonas även i läroplanen.

Intervjuer med lärare och rektorn visar att lärarna följer upp kunskapsresultaten i sina respektive grupper och terminsvis gör en analys av resultaten som sedan vidarebefordras till rektorn. Rektorn har efter läsning av respektive lärares analys gjort egna reflektioner som sedan redovisats för lärarna som en inledning på nästa termin. Både lärare och rektor menar att analyserna och rektorns reflektioner inneburit att viktiga utvecklingsområden för skolan har identifierats och därefter påbörjats. Av dokument och intervjuer med lärare och rektor framgår dock att det på Valemyrsskolan inte på skolenhetsnivå görs någon sammanställning av kunskapsresultat exempelvis i de ämnen där det finns kunskapskrav i årskurs 3 samt i årskurs 6 i alla ämnen. Av intervjun med lärarna framgår att de inte är bevandrade i kunskapsresultaten för skolan som helhet och att de exempelvis inte har en bild av betygsutfallet i årskurs 6. Av dokument och intervjuer framgår också, att det utöver kunskapsresultaten finns andra områden som exempelvis elevinflytande och särskilt stöd där inte resultaten dokumenteras och analyseras för skolan som helhet.

Av dokument och intervjuer med lärare framgår att personalen på Valemyrsskolan är involverade i flera utvecklingsarbeten som syftar till ökad måluppfyllelse utifrån läroplan och kursplaner. Av intervjuerna framgår dock att detta utvecklingsarbete inte dokumenteras och utvärderas så att det inom ramen för ett systematiskt kvalitetsarbete kan bidra med ytterligare kunskap för att identifiera nya eller förändrade insatser för att öka måluppfyllelsen.

Av utredningen framgår att rektorn och lärarna vid Valemyrsskolan inte till alla delar bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete eftersom skolan inte utgår från en samlad bild av resultaten för att identifiera skolans utvecklingsbehov och att skolans utvecklingsinsatser inte utvärderas och dokumenteras. Således kan inte heller lärarna och rektorn tillsammans på skolnivå se mönster i kunskapsresultat för olika elevgrupper, i olika ämnen och över tid samt göra analyser av detta utifrån ett gemensamt underlag. Trots att skolan har ett långt utvecklat system för att identifiera utvecklingsbehov kan det, genom avsaknaden av sammanställning av kunskapsresultaten för skolan som helhet, innebära att det finns väsentliga utvecklingsbehov i skolan som inte synliggörs. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11 punkt 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro

Bedömning

Strömstads kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet med erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Skolan ska erbjuda eleverna modersmålsstöd i förskoleklassen samt undervisning i modersmål i grundskolan i enlighet med författningarna.
- Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande.
- Skolan ska ha rutiner för att rapportera långvarig frånvaro till huvudmannen.

Motivering

Enligt skollagen ska förskoleklassen medverka till att elever med annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla både det svenska språket och sitt modersmål. Vidare ska undervisningen i grundskolan omfatta ämnet modersmål för elever som enligt författningarna ska erbjudas modersmålsundervisning. Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala samt specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsan ska också stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Enligt skollagen har huvudmannen ansvaret för att se till att eleverna i dess grundskola och grundsärskola fullgör sin skolgång.

I förskoleklassen och i grundskolans klasser vid Valemyrsskolan finns det en betydande andel elever med utländsk bakgrund som har ett annat modersmål än svenska. Av samtal med lärare och rektor framkommer att det i förskoleklassen inte ges modersmålsstöd till dessa elever. Av samtal med rektorn och lärare framgår att Valemyrsskolan inte kan erbjuda modersmålsundervisning till alla elever i grundskolan som har rätt till det. Enligt rektorn saknas lärare exempelvis i thailändska och i ett kurdiskt språk. Rektorn kan inte svara på om det har annonserats efter lärare då modersmållärarna rekryteras centralt i förvaltningen.

Av intervjuer med rektor och elevhälsopersonal framgår att Valemyrsskolan och Bojarskolan har ett gemensamt elevhälsoteam som sammanträder en gång var fjortonde dag och då arbetar med frågor som rör båda skolorna. Elevhälsoteamet består av, förutom rektorn, skolsköterska, specialpedagog och socionom. Socionomen fyller funktionen som kurator. Skolpsykologen deltar inte i alla dessa möten utan medverkar huvudsakligen vid sådana tillfällen där mera komplexa ärenden avhandlas. Av intervjuerna framgår också att elevhälsoteamet har fokus på att stödja elever i behov av särskilt stöd och inte de hälsofrämjande och förebyggande uppgifterna. De intervjuade representanterna från elevhälsan kan inte ge något exempel på hälsofrämjande eller förebyggande frågor som diskuterats i elevhälsoteamet. Frågor som gäller skolans arbete mot alkohol, droger och tobak har inte diskuterats. Rektorn som har varit med i elevhälsoarbetet i flera år säger dock att elevhälsan varje år diskuterar trygghetsenkäten och tar del av skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling men instämmer i att elevhälsoteamet huvudsakligen arbetar med elevstödande åtgärder.

Skolan har vid några tillfällen haft elever med långvarig frånvaro och skolan har då på olika sätt försökt få eleven till skolan. Enligt rektor finns det dock inte rutiner för att rapportera långvarig frånvaro till huvudmannen.

Utredningen visar att eleverna i förskoleklassen inte har tillgång till modersmålsstöd och att det finns elever i grundskolan som har rätt till modersmålsundervisning men inte erbjuds detta då lärare saknas i vissa språk. Rektor har inte kännedom om tillräckliga ansträngningar gjorts i kommunen för att hitta lärare. Vidare visar utredningen att elevhälsan inte i tillräcklig utsträckning arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Utredningen visar också att skolan inte har rutiner för att rapportera långvarig frånvaro till huvudmannen. Om huvudmannen inte får uppgifter om långvarig frånvaro kan denne inte fullgöra sina förpliktelser. I Skolverkets allmänna råd om att främja närvaro och att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaro i skolan (SKOLFS 2012:34) anges att huvudmannen bör ha en samlad bild av elevernas frånvaro. Om huvudmannen inte får uppgift om frånvaro, bland annat långvarig frånvaro, kan denne inte fullgöra sina förpliktelser att se till att eleverna fullgör sin skolgång.

Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att åtgärda bristen.

Författning

9 kap. 10 § och 10 kap. 4 § skollagen

2 kap. 25 § skollagen

7 kap. 22 §

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Strömstads kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Eleverna ska ha tillgång till skolbibliotek

Motivering

Av skollagen framgår att eleverna ska ha tillgång till ett skolbibliotek. Av förarbete till skollagen (prop.2009/10:165 s 284) framgår att det med skolbibliotek avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande

Enligt rektorn finns det på skolan ingen angiven lokal som kallas skolbibliotek. Dock finns mindre samlingar av främst skönlitteratur som eleverna kan låna. Enligt rektorn och intervjuade lärare används stadsbiblioteket som en resurs i den pedagogiska verksamheten. Vid stadsbiblioteket finns en bibliotekarie som utifrån lärarnas frågor och pedagogiska planeringar kommer med tips och gör iordning boklådor kopplat till de aktuella områden som behandlas i undervisningen. Skolans elever gör också planerade besök på stadsbiblioteket och stadsbibliotekets bibliotekarie kan besöka skolan och informera elever om böcker och boklån. Stadsbiblioteket ligger cirka en kilometer från Valemyrsskolan. Av intervjuerna framgår att skolan, speciellt med tanke på de yngre eleverna, organiserar planerade besök för eleverna på stadsbiblioteket några gånger per termin. Rektor menar att avståndet till stadsbiblioteket begränsar elevernas möjlighet att söka information och litteratur på egen hand.

Utredningen visar att Valemyrsskolan inte har ett skolbibliotek som till alla delar uppfyller författningarnas krav om att vara en ordnad resurs av medier och information som ingår i skolans pedagogiska verksamhet. Skolbiblioteket bör vara beläget så det praktiskt går att använda i undervisningen, antingen i skolenhetens egna lokaler eller på rimligt avstånd från skolan. Det kan röra sig om att en skola eller ett folkbibliotek med lokaler i direkt anslutning till

varandra har ett samarbete som innebär att alla krav på ett skolbiblioteks funktion är uppfyllda. Valemyrsskolan har inte tillgång till ett bibliotek som fyller funktionen som skolbibliotek på rimligt avstånd från skolan. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Strömstads kommun en anmärkning.

Bedömning och betygssättning**Bedömning**

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister i arbetet med bedömning och betygssättning.

- Vid betygssättning följs inte alltid föreskrifterna om betyg.
- I de individuella utvecklingsplanerna framgår inte alltid vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar samt att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas. Enligt skolverkets föreskrifter om betygskatalog ska skolenheten ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som ska besluta om betyg. Den som beslutar om betyg ska datera och förse uppgiften i betygskatalogen med sin egenhändiga signatur. Av skollagen framgår att läraren vid utvecklingssamtalet i en skriftlig individuell utvecklingsplan ska sammanfatta vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapsmålen och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen.

Av dokumentstudier framgår att det finns betygskataloger för årskurs 6 i Valemyrsskolan som inte är undertecknade med lärarens signatur. Detta bekräftas också av rektorn och av ansvarig administratör.

I flera av de individuella utvecklingsplanerna som Skolinspektionen tagit del görs ingen sammanfattning av de insatser som skolan ska bidra med för att stödja elevens fortsatta kunskapsutveckling. I de individuella studieplanerna där sådana insatser anges tar dessa insatser sikte på att eleven i fråga ska klara kunskapskraven som minst ska nås. Inte i någon individuell utvecklingsplan i

urvalet anges framåtsyftande åtgärder som siktar på att elever ska nå längre än så i sin kunskapsutveckling. I intervjuer med lärare bekräftas skolans fokus på att alla elever ska klara kunskapskraven som minst ska uppnås.

Utredningen visar att det finns betygskataloger som inte undertecknats av betygsättande lärare samt att det finns individuella studieplaner där det inte sammanfattas vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt. Skolinspektionen bedömer bristerna som mindre allvarliga eftersom det i båda fallen handlar om brister i skolans dokumentation och att Skolinspektionen i övrigt inte kan se annat än att skolans arbete med bedömning och betygsättning uppfyller kraven i författningarna. Dock måste fortsättningsvis elevernas individuella utvecklingsplaner utformas så att de motsvarar författningarnas krav och betygskatalogerna undertecknas av betygsättande lärare. Huvudmannen tilldelas därför en anmärkning och ska avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 14 § skollagen,

6 kap. 5 § skolförordningen

Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) 4 och 7 §§

10 kap. 13 § skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit undervisningsråd Agneta Wennberg och undervisningsråd Elisabeth Fogelberg.

På Skolinspektionens vägnar

Hans Larson
Enhetschef

Mats Lindström
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.